

Gospodarski Glasnik

za Štajersko.

Glasilo za kmetijstvo in deželno kulturo.

Izdaja

c. kr. kmetijska družba štajerska.

Nemški uredjuje generalni tajnik
ces. svetovalec **Friderik Müller.**

Na slovensko prelaga
nadučitelj **Jožef Mešiček** v Sevnici.

Vsebina: Iz razprav centralnega odbora. — Zakonita določila zastran eksekucije na nepremično imovino. — Iz državnoželezniškega sveta. — Ukaz c. kr. namestnije nižim oblastvom zastran družbenih podružnic. — Razne reči: Dobava šotne stelje. Znižba voznine za gnojila. O dobavi gnojilne soli. Sadni in vinski senjem v Gradcu. Zasnova tržišča za živila. Pozor pri streljanju proti toči. O streljanju proti toči. Poročila o sadni letini. Poročila o hmelju. — Objave Raiffeisen: Raiffeisenova posojilna društva. — Uradne vesti. — Tržna poročila.

Iz razprav centralnega odbora c. kr. kmetijske družbe štajerske

v njega seji dne 11. julija 1899.

Navzoči so bili: Predsednik Nj. Prevzvišenost gospod Adalbert grof Kottulinsky kot prvomestnik; prvi podpredsednik gospod Henrik pl. Plessing; zastopnik vlade gospod c. kr. namestniški svetnik Henrik baron Hammer-Purgstall; zastopnik štaj. dež. odbora gospod deželni odbornik Franc grof Attems; centralni odborniki gospodje: Karel vitez pl. Haupt, Jožef Holzer, Rainer Hosch, dr. Ivan grof Meran, Egon vitez pl. Pistor, Dr. Henrik Reicher, dr. Pavel baron Störck, Jožef Sutter, Anton Walz, Albert Zech, Leon Zedlacher in generalni tajnik gospod ces. svetnik Friderik Müller, ob enem kot zapisnikar. Opravičeni so gospodje; podpredsednik Alojz Posch, Arnold Damian,

Jožef Kappel, Jožef Lenko, baron Morsey, Moric Stallner in Ivan Thunhart.

Predlogi preosnovnega odbora, zadevajoč:

a) načela za ustanavljanje krajevnih društev, poročilo gospoda centr. odb. barona Störck;

b) premena družbinih pravil z ozirom na ustanavljanje in pripojitev krajevnih društev k družbi, poročilo generalnega tajnika;

c) načrt normalnega ustava za kmetijska krajevna društva na Štajerskem, poročilo generalnega tajnika;

d) nekatere druge premene v pravilih c. kr. kmetijske družbe štajerske, poročilo gospoda centr. odb. barona Störck;

e) določila o podelitvi družbenih odlikovanj, poročilo gospoda centr. odb. barona Störek.

Poročevalec o vseh točkah je gospod centr. odb. baron Störek.

Zapisniku pridjana poročila sprejmejo se z nekterimi premembami in dodatki.

Predlog odbora za pretresovanje od c. kr. namestnije predloženih vprašanj zadevajoč dogajajoče se razkosavanje posestev od leta 1894. Poročevalec gen. tajnik.

Za odgovor na vprašanja 1 do 10 naznanijo se o tej stvari pridobljene izkušnje.

Gledé vprašanja 11, katere odredbe bi bile potrebne za odvrčanje razkosavanja posestev, sklene se po daljši debati oddati nastopno izjavo:

Razkosavati se sme posestvo šele potem, ko je preteklo eno leto, odkar je bila sklenjena kupna pogodba, celo posestvo pa je dopustno neomejeno dalje prodati.

Z ozirom na nalašč provzročeno dušno razpoloženost prodajalčevu ob takih dogovorih, naj postane pogodba šele po preteku 14 dni pravomočna, in prodajalec imej pravico tekom te dobe aro vrniti in od te prodaje odstopiti. Kdor posestva razkosava, naj se zastran obdačenja strogo nadzoruje.

Predlog zastran izjave mnenja o morebitni pre naredbi v državljanskem zakoniku se nahajajočih določil gledé na jamčevanje pri živinski kupčiji. Poročevalec gospod centr. odb. baron Störek. - Izroči se živinorejskemu odseku v predlaganje.

Predlog zastran delitve strojev in orodja po znižani ceni. Poročevalec gospod centr. odb. vitez pl. Pistor.

Dovoli se: vsakej po ena travniška brana podružnicam Bruck, Kindberg, Neumarkt; vsakej po eden trijer podružnicam Knittelfeld, Voitsberg in Wildon; eden rajolni plug podružnici brežiški; subvencija 150 gld. občini Scheifling za nakup tehtnice mostovnice.

Gledé stroja za raztrgovanje šote, ki ga želi podružnica Aussee, zahteva se natančneje poročilo.

Na vse druge prošnje se radi nedostatka potrebnih sredstev to pot ne more ozirati.

Poročilo zastopnika v državno-železniškem svetu.

Gospod centr. odb. Walz poda poročilo, ki se vzame zahvalno na znanje.

Volitev dveh zastopnikov in dveh nadomestnikov v deželno-železniški svet.

Za zastopnika se izvolita gospoda Walz in vitez pl. Pistor in za nadomestnika gospoda Kappel in Sutter.

Volitev enega zastopnika v enketo, sklicano od vdeleženih ministerstev, ki bo imela pretresovati borzno rokovno kupčijo s kmetijskimi pridelki.

Gospod centr. odb. Walz navetuje generalnega tajnika. Ta pa opozori na gospoda viteza pl. Hohenblum, in sklene se, v slučaju, če bode nazadnje imenovani delegovan od katere druge korporacije, odposlati generalnega tajnika.

Prošnja mestne občine graške za podpiranje svojega prizadevanja zastran vpeljave vinskega senjma v Gradcu. Poročevalec generalni tajnik.

Se izroči vinarskemu odseku.

Prošnja podružnice Kindberg, naj bi se vnovič obhodila planina Veitsch, da se doženejo potrebna izboljševalna dela.

Poročevalec gospod centr. odb. Walz.

Po nasvetu poročevalčevem se generalni tajnik in Dr. Schuppli delegujeta za ogled.

Predlog podružnice Neumarkt zastran izročevanja poselskih knjižic bolnikom od bolnišničnega

oskrbnitva. Poročevalec gospod centr. odb. Zedlacher.

Sklene se, v tej zadevi se obrniti do vis. deželnega odbora.

Gospod vitez pl. Pistor stavi nujni predlog: Ugovarja se naj proti zakonskemu načrtu, ki ga je predložila ogerska vlada in je bil potem tudi sprejet, po katerem se sme vinskim trgovcem in veleproducentom vinski evet (špirit) za dodatek k vinu oddajati brez davčne naklade.

Izroči se vinarskemu odseku v pretresovanje.

Ker je že pozno, zaključí se seja ob 3 ¹/₄ ure popoldne.

Zakonita določila zastran eksekucije na nepremično imovino s prisilnim oskrbovanjem in prisilno dražbo.

Pripoveduje dr. C. pl. K.

3. Postopanje pri izplačilu.

Razdelitev izkupila opravi izvršilna sodnija, kedar je izkupilo popolnoma plačano, in v ta namen določí narok, h kateremu je povabiti dolžnika, javne organe, ki predpisujejo in iztirjujejo javne davščine (davkarijo, finančno prokuraturo), priganjajočega upnika in vse tiste osebe, za katere na prodani nepremičnini ali na prodanem deležu nepremičnine ali na pravicah, držočih se nepremičnine, obstoje stvarne pravice in dolgovi.

Ob enem se naroči osebam, ki si hočejo lastiti pravice do izkupila, da pred tem narokom ali najkasneje pri naroku zglasijo svoje pravice in predložijo dotična dokazila.

Ako te osebe gori omenjeno zglasitev opustijo, tedaj se na njih pravice ozira le toliko, kolikor se razvidijo iz javnih knjig in izvršilnih dejanj kot zakonite in v poplačilo pripravne.

Tirjatve, ki stoje v vrstnem redu tako daleč zadej, da bi tudi takrat pri delitvi izkupila na vrsto ne prišle, ko bi predstoječe izpodbijane pravice odpadle, se sploh v razpravo ne vzamejo.

O vseh tistih točkah, o katerih ni moči porazuma doseči, se pri naroku razpravlja, in vse okolščine, ki so za rzsodbo sodnikovo merodajne pojasnijo se potom zaslišbe dotičnih pričujočih oseb.

Ako ni spornih dejanskih okol-

nosti, v katerem slučaju se stvar napoti na pravdo, razsodi sodnik o uspehu teh razprav, in ni dopusten pravni pripomoček (rekurz) proti ukrepom, ki se store med razdelbnim narokom.

Utesnitev razprave podana je s tem, da se izključijo vsa razmotrivanja onih oseb, ki nimajo pravice do ugovora.

Proti obstanku in vrstnemu redu zglasenih tirjatev smejo ugovarjati vsi k naroku došli upravičenci. Upravičeni so taki vdeleženci (hipotečni upniki, podzastavni upniki, druge stvarno opravičene osebe), ki so sami zglasili pravico do poplačila in izkupila in kojih tirjatve bi zamogle pri delitvi dražbenega izkupila na vrsto priti, ako bi odpadle izpodbijane pravice.

Pravico ugovarjati ima tudi dolžnik (eksekut), pa samo gledé takih tirjatev, za katere ni izvršilnega naslova (razsodbe, plačilnega naloga, poravnave, izvršilnega notarskega akta i. dr.).

Ako pa obstoji tak izvršilni naslov, tedaj ga mora dolžnik proti sebi veljati pustiti dotlé, dokler se mu ne posreči, doseči proglašenje, da ni veljaven.

Po uspehu te razprave izda sodnija ukrep o razdelitvi.

V razdelbno maso se vzamejo največa ponudba ali preponudba in obresti od nje, doneski med dražbenim postopanjem postavljenega oskrbnštva, varščina zamudnega zdražitelja in od njega položeni mesečni obroki, od zdražitelja plačana druga povračila z obrestmi

(odškodnina ob zopetni dražbi), naposled povračila za prejete pridelke in dohodke.

Zelo priprosta je razdelitev, če razen poedinega priganjajočega upnika (izvršitelja) ni nobenega drugega vdeleženca; v tem slučaju poplača se izvršitelju iz izkupila izvršilna tirjatev z obrestmi in stroški vred.

Morebitni ostanek dobi dolžnik (eksekut).

Ako je pa več vdeležencev, potem se razdelitev zgodi po dogovoru v posameznih prizadetih upravičenih oseb.

Če se tak dogovor ne more doseči, potem se poslužuje zakonito določenih razdelbnih načel.

Poplačilo na izkupilo zglasenih tirjatev pa ni zavisno samo od obstanka taistih, in njih pravice, vdeležiti se izkupila, marveč tudi od njih vrste.

Tukaj velja načelo, da se ob enakem vrstnem redu tirjatve s pripadki vred poplačajo po razmerju njih skupnih zneskov; tirjatve boljše vrste poplačajo se pred zadaj stoječimi tirjatvami.

Vrsta določi se deloma po zakonitih predpisih, po katerih se mora na gotove tirjatve brezpogojne, ne gledé na to, kedaj so nastale, ozirati pred drugimi tirjatvami, deloma po času vtemeljitve dotičnih tirjatev. Glasom zakonitega predpisa imajo prednostno pravico upravni stroški oskrbovanja, ki se opravlja med dražbenim postopanjem na prid osebam, katere imajo pravico do izkupila, dalje iz zadnjih treh let od dneva

domika zaostali davki od nepremičnine, pristojbine od imovinskega prenosa, ne dalje nego tri leta zaostale zamudne obresti teh davkov in davščin, kakor tudi vsled obstoječega predpisa posebno zakonito zastavno ali prednostno pravico uživajoče tirjatve (prispevki za vodno zadrugo, stroški zlaganja (komasacije), izboljševalni doneski, odškodnine za služnosti zasilnih potov), naposled od zadnjega pol leta od dneva domika zaostali doneski mezde poslov in dninarjev, ki so se uporabili za obdelovanje v gozdarstvo ali poljedelstvo določenega zemljišča.

Ko so poplačane te prednostne tirjatve, potem pridejo na izplačilo, in sicer po vrstnem redu, na nepremičnini zastavnopravno zavarovane tirjatve, ne zastavnopravno zavarovana tirjatev priganjajočega upnika (izvršitelja).

Pravdni in izvrševalni stroški in ne dalje nego tri leta od dneva domika zaostale, iz kake pogodbe ali po zakonu dolžne obresti, prihodki, vzdrževalni stroški in druge ponavljajoče se dajatve imajo jednako vrsto s kapitalom ali pravico do prejemkov. Ob nedostatku razdelbne mase plačajo se te pritične pristojbine pred kapilom.

Ako razdelbna masa z dozdam navedenimi dajatvami ni povzeta, potem se še plačajo dalje nego od treh let zaostale obresti in ponavljajoče se dajatve, in dalje nego od treh let zaostale, zakonito zastavno pravico na nepremičnini uživajoči javni realni davki.

Ako po izplačilu vseh treh

tirjatev od razdelbne mase še kaj ostane, izroči se dolžniku (eksekutu).

V razdelbnem sklepu se izreče, na kak način se imajo posamezne tirjatve poravnati, ali tako, da zdražitelj tirjatev prevzame, ali s plačilom v gotovini, ali naposled s sodno položbo pripadajočega zneska.

V razsojo o izpodbijanih, na civilno pravdo napotениh tirjativah pristojna je izključno le izvršilna sodnija.

Nadaljno postopanje pri takej, pravdni poti pridržani tirjatvi, začeti se mora tekom enega meseca po dostavi razdelbnega sklepa, sicer je zamujeno.

Ako se ta rok zamudi, izvede se razdelbni sklep, če to predlaga tudi samo eden, po ugovoru prizadeti vdeleženec brez ozira na ugovor.

Ako se v gori navedeni pravdi spozna, da je ugovor neosnovan, tedaj postane provizorična ustavitev tirjatve v razdelbnem sklepu definitivna.

Če se v tej pravdi ugovoru ugodi, tedaj se že, ako ni posebnih ovir, v rzsodbi izreče, kateremu upniku in v kolikem znesku se ima izplačati izpodbiti del mase.

Drugače pa se v rzsodbi zakaže vnovično razdelbno postopanje, ki se po pravnomočnosti rzsodbe začne uradoma. Ta vnovična razdelitev utesni pa se le na oni del mase, proti kateremu se je ugovarjalo.

Splačilom v gotovini, prevzetbo dolga ali z založbo iz dražbenega izkupila že poplačani vdeleženci

se temu novemu postopanju več ne pritegnejo.

Proti izdanemu razdelbnemu sklepu dovoljeno je vložiti rekurz.

Rekurz pa morejo vložiti samo dolžnik in k razdelbnemu naroku došli upravičenci in le v obsegu njim pristoječe pravice do ugovora.

Na izpodbojne razloge, kateri bi se lahko navedli z ugovorom, pa se pri razdelbnem naroku niso navedli, se sploh ne ozira.

Izjemno je proti razsodilu o rekurzih, ki so bili vloženi proti razdelbnemu sklepu, nadaljni rekurz (revizijski rekurz) pripusten tudi takrat, če je sodišče druge stopinje potrdilo izpodbijano razsodbo prvega sodišča.

Ko je postal razdelbni sklep neizpodbiten, pravnomočen, tedaj se za izplačilo v gotovini založeni zneski, ako gledé tistih ne teče pravda, ali če je za vložitev tožbe določeni rok (gori omenjeni mesečni rok) že brez uspeha potekel, posameznim upravičencem izročijo, ali nikdar uradoma, marveč le vsled predloga.

Istotako se le vsled predloga vknjiži po domiku pridobljena lastninska pravica zdražiteljeva na prodani nepremičnini, prenesejo z lastnino na nepremičnini združene knjižne pravice, izbrišejo propadle tirjatve in vse na dražbeno postopanje se nanašajoče knjižne zaiznambe, vendar zamore zdražitelj za te zemljiškknjižne vpise prositi že predno je razdelitev izkupila rešena, treba samo dokazati pravočasno in redno izpolnitev vseh dražbenih pogojev.

Naposled navedemo še v kratkih potezah veljavna določila o zopetni dražbi in o preponudbi.

Zopetna dražba se more vršiti po predlogu, ako zdražitelj izkupila ni pravočasno in pravoredno plačal.

Ta predlog morejo staviti pri-ganjajoči upnik, vsak hipotečni upnik, javni organi, ki predpisujejo in iztirjujejo javne davščine (davkarski urad, finančna prokura-tura), naposled dolžnik.

Zopetna dražba vrši se na nevarnost in stroške mudljivega zdražitelja.

Pri zopetni dražbi se vzamejo prvotni dražbeni pogoji samo s to premembo v podlago, da znaša najmanjša ponudba vselej polovico cenilne vrednosti nepremičnine in njene pritikline.

Zopetna dražba se opusti, ako mudljivi zdražitelj, predno preteče rok za rekurz proti dovolitvi zopetne dražbe, položi pri sodnji zaostale, v gotovini izplačane obroke izkupila z obrestmi vred.

Na drug način se zopetna dražba ne dá odvrniti.

Na preponudbe, to je po zaključku dražbenega naroka podane više ponudbe, se je ozirati le pod naslednjimi pogoji.

Ako največa ponudba, po kateri se je domik izrekel, ni dosegla tri četrtine cenilne vrednosti, proti preponudniku ne sme biti ovire, ki bi ga bi a od dražbe izključila, ter preponudba znašati mora najmanj četrtino več od podane največe ponudbe, in preponudnik mora sprejeti dražbene pogoje

prejšnje dražbe; naposled se mora preponudba vložiti tekom 14 dni potem ko se je razglasila izjava domika, in četrti del preponudbe se mora ob enem pri sodnji ali notarju položiti v gotovem denarju ali v tozemskih vrednostnih papirjih.

Preponudbo umakniti ni dopustno.

Zdražitelj, ki se o preponudbi ovesti, more tisto s tem ovreči, da tekom treh dni, odkar se mu je naznanila zadnja pravočasno

vložena preponudba, svojo največo ponudbo zviša do zneska največe preponudbe.

V tem slučaju zavrnejo se vse preponudbe.

Ko je sodna prevzetba preponudbe zadobila pravno moč, izgubi prejšnja dražba svojo veljavo, prejšnji domik se uradoma razveljavi in preponudniku se podeli domik, ter velja preponudnik od dneva podelitve domika za zdražitelja nepremičnine.

Iz državnoželezniškega sveta.

Predlogi nadomestnika gospoda Antona Rud. Walz (točka XV.a—d dnevnega reda):

„C. kr. železnično ministerstvo se naprosi, da naslednje želje udeležencev dobrohotno presoja:

a) Da obrat na progi Celje—Velenje prevzamejo c. kr. državne železnice;

b) da se postaja Celje določi za naglavno postajo in se zgradijo potrebne naprave za osobe in material, zlasti pa novo koldvorsko poslopje;

c) da železnično progo Zeltweg—Celje uredi za glavno železnično progo;

d) da se napravi naravnostni železnični tir od postajke Otišni Vrh do državnoželezniške proge Spodnji Dravburg—Wolfsberg“; po izvajanju poročevalčevem pritrди zbor tem nasvetom.

Pri točki 37, zastran vožnje vlakov števila 15a in 16a južne

železnice do, oziroma od Mürz-zuschlaga, pada nadomestnik Anton Rudolf Walz prošnjo, naj bi se v tej zadevi še enkrat obrnilo do c. kr. priv. južnoželezniške družbe, kar Njegova Prezvzišenost gospod železnični minister tudi obljubi.

Predlog nadomestnika Antona Rudolfa Walz (točka XLI dnevnega reda):

„C. kr. železnično ministerstvo se naprosi, da ukrene vpeljavo dveh naravnostnih vlakov od Zeltwega do Celja, in sicer na vsako stran po dva vlaka, priklep teh vlakov k vlakom južne železnice v Celju, k onim c. kr. avstr. državnih železnic v Zeltwegu in naposled vpeljavo primernih lokalnih vlakov med Spodnjim Dravburgom in Celjem,“

se po dogovorno s predlagateljem podanem nasvetu poročevalčevem postavi raz dnevni red, ker se dotična proga šele gradi.

Ukaz c. kr. namestnije nižim oblastvom zastran družbenih podružnic.

Glasom dopisa centralnega odbora c. kr. kmetijske družbe štajerske z dne 22. aprila t. l., št. 1262, se je v zadnjem času večkrat prigodilo, da so politična nižja oblastva od podružnic omenjene družbe zahtevala predložbo pravil in izpolnjevanje drugih, iz tiskovnega zakona izvirajočih naredeb, in če so to opustile, da so bile na odgovor pozvane.

Iz tega povoda se v nadaljnje

ravnanje naznani, da je podružnice c. kr. kmetijske družbe smatrati le kot sestojne dele, kot skupine v društvu, nikakor pa ne kot redna podružna društva v zmislu § 10 društvenega zakona z dne 15. novembra 1867, drž. z. št. 134, torej nimajo lastnih pravil in delujejo le na podstavi splošnih družbenih pravil.

Za c. kr. namestnika:

Netoliczka s. r.

Razne reči.

Dobava šotne stelje.

C. kr. gozdarsko in gospodarsko ravnateljstvo na Dunaji daje na znanje, da se iz eraričnega šotišča Nassköhr v gozdarskem okraju Neuberg šotna stelja in zlasti šotna mlevka, ki se v gospodarstvu porablja največ za nastelj, potem proti smradu iz greznic in stranišč, razpošilja od

železniške postaje Neuberg (pri Mürzzuschlagu). — Prodajna cena za gornje šotne izdelke v vrečah znaša na železniški postaji Neuberg 1 gl. 30 kr. za 100 *kg*.

Morebitna naročila pošljejo se naj c. kr. gozdarskemu in gospodarskemu oskrbništvu v Neuberg (pri Mürzzuschlagu).

Znižba voznine za gnojila.

Z vlogo od dne 7. julija 1899, št. 1458, prosil je centralni odbor naše kmetijske družbe za znižbo voznine od gnojil. Z ozirom na to vlogo se je tistemu naznanilo, da se železnično ministerstvo že dalje časa prizadeva, za prevažanje omenjenih predmetov po

avstrijskih železnicah doseči kar največje tarifne olajšave, in da so vsled posredovanja železničnega ministerstva tudi upravnistva avstrijskih zasebnih železnic privolile v znatne olajšave.

Dotični tarifni popustki razvidni so iz razglasitve v zakoniku

za železnice in plovstvo, št. 137 ex 1898, točka 2366.

Znižbe veljajo sicer začasno le za prevažanje gnojil v množinah najmanj 5000 *kg.*, oziroma 10.000 *kg.*

Da bi se pa kmetovalcem naravnostno prejemanje gnojil omo-

gočilo tudi v manjših množinah, se vršijo sedaj poganjanja z vdeleženiimi železničnimi upravništvimi radi dovolitve znižanih tarifnih postavkov za množine pod 5000 *kg.*, končnega izida tega poganjanja pa je treba počakati.

O dobavi gnojilne soli.

C. kr. finančno ministerstvo je dne 9. julija 1899, št. 65.927/1898, odredilo, da morajo načelniki kmetijskih korporacij izkazke za vkup-

no dobavo odpadkov iz solin v gnojilne namene znaprej predložiti ne več v dvojnem, ampak v trojnem izdatku.

Sadni in vinski senjem v Gradcu.

Izvršujoč sklep občinskega zbora, po katerem naj bi se vsako leto v jeseni na mestnem zemljišču Keplerstrasse št. 82 in 84 vršil sadni in vinski senjem, priredil se bode ta senjem letos dne 5., 6., 7. in 8. oktobra ter dne 2., 3., 4. in 5. novembra, zadnja dva dneva sta vsakokrat odmenjena za veliko kupčijo.

Na tem senjmu se bo smelo prodajati vsakovrstno surovo in podelano sadje, sadni mošt, vino iz grozdja in jagod v vsaki množini, dalje orodje in stroji, ki so v zvezi s temi pridelki.

Dopustno je tudi oddajati pokušnje, ako se to pri mestnem zboru naprej naznani, vendar množina pokušnje ne sme več znašati nego $\frac{1}{8}$ litra, zaračunati pa se sme pri šampanjcu ne dražje kot 25 kr., pri vinu iz grozdja in jagod ne dražje kot 10 kr., pri sadnem moštu ne dražje kot 3 kr.

Prodajati sme blago samo producent ali njegov nadomestnik in le v množinah — izvzemši pokušnje — šampanjca najmanj 5, oziroma vina in mošta najmanj 56 litrov.

Prodaja pijač v zaprobkanih sklenicah je neomejena.

Kdor namerava po vzorcih prodajati, mora doposlati najmanj 5 kil sadja in 2 litra vina ali mošta.

Blago se mora na senjem postaviti najkasneje na dan pred začetkom senjma.

Blago, o katerem se ni nič odredilo, bo senjmsko upravništvo po dražbi prodajalo in izkupilo po odbitku 2% ne opravnine izročilo lastniku.

Mestna občina, oziroma senjmsko upravništvo preskrbi proti naprejšnji zglasitvi tudi komisijonarsko prodajo blaga na senjmišču, vračunajoč 2% opravnino, zaveže se, da se bo blago kolikor

mogoče dobro izpečalo in denar resnično plačal, ne prevzame pa nikake odgovornosti gledé dosežene prodajne cene.

Mestna občina ne bo pobirala

pristojbine za senjmišče in porabo tehtnic.

Dopisi pošljejo se naj mestnemu zboru v Gradec (uradni oddelek IV.)

Zasnova tržišča za živila.

Občinski svet je povodom prošnje zadrug trgovcev s sadjem in jestvinami za napravo tržišča za živila v nakupovanje na debelo v svoji seji dne 30. maja 1899 sklenil:

1. Sadjetržnica na mestnem zemljišču št. 82 in 84 Keplerstrasse določi se za javno tržišče za živila in vsakovrstne prirodnine, izvzemši konje, goveda, ovce, koze in prasice in od teh živali surovo meso.

2. Prodaja je tamkaj popolnoma svobodna.

3. Skladanje prej omenjega blaga, kolikor prostor dopušča, je začasno dovoljeno do nedoločenega časa.

4. Od na prodaj postavljenih kmetijskih pridelkov se začasno ne pobira tržnina.

5. Tržne stranke imajo pravico tehtnice in uteže rabiti brezplačno.

6. Mestna občina ne prevzame odgovornosti za na trg postavljeno blago.

7. Drugače pa veljajo določila tržnega reda.

Mestni odbor naznani te ukrepe z dostavkom, da se bo to tržišče otvorilo v jeseni stikoma s sadnim in vinskim sejmom, ki se bo vršil začetkom oktobra, in stavi ob enem prošnjo, da se o tem podjetju primernim načinom obvestijo oni društveniki, kateri so interesovani na ustanovitvi tega velikega senjma, ter da jih slavno društveno vodstvo kar najbolj podpira. Mestnemu zboru bi bilo tudi ustrezno, ako bi se mu naznanili naslovi večih posestnikov, koje bi bilo povabiti, da pošljejo svoje pridelke na ta veliki senjem.

O streljanju proti toči.

Iz v Rimu izhajajočega lista „Osservatore Romano“ posnamemo, da italijanska vlada oddaja smodnik za streljanje proti toči po 30 centezimov, t. j. približno 13 kr. kilo. Označeni list naznanja, da se je letos streljanje proti toči v gornji Italiji dobro obneslo.

Zato se nam vidi umestno, visoko vlado vprašati, zakaj bi tudi

pri nas ne bilo mogoče, smodnik v ta namen dobivati po enako nizki ceni?

Gospod Albert Stiger v Slovenski Bistrici prejel je iz Casalmoferrato nastopno pismo z dne 12. julija t. l.:

Visoko častiti gospod! Veseli me, da Vam morem naznaniti, da

se je streljanje proti nevihti v Gornji Italiji že zelo razširilo. Iz došlih poročil se dá sklepati, da je v tem kraju približno dva tisoč strelnih postaj.

Dosedanji uspehi so dobri, ter sklenili smo, letošnje izkušnje naznaniti na shodu, da se dožene, kaj je glede streljanja proti nevihti za prakso najpripravniše.

Ta shod se bo vršil v drugi

polovici oktobra tukaj v Casale Monferrato in Vam pristoji seveda častno predsedstvo.

Pozneje poslati Vam hočem natančni vspeh tega shoda, za zdaj pa Vas prosim, da mi naznate, ali boste ta shod počastili s svojo navzočnostjo.

Z odličnim spoštovanjem

Ed. Ottavi.

Pozor pri streljanju proti toči.

Pred nekaj dnevi je bil pri meni mož, ki se je opeknel po obrazu, pa tudi poškodoval na očeh zaradi tega, ker se je pri stresanju smodnika v topič (možnar) užgal smodnik in poknil.

To sem si tako razlagal. V votlini topiča so ostali tleči smodnikovi ostanki, ki so užgali na novo natreseni smodnik.

Včeraj mi je pa sporočil neki delavec, ki ob takih prilikah strelja na tukajšnjem strelišču blizu erarične trsnice, da je vedno po mojem

nasvetu po vsakem strelu pregledal topičevo votlino in res nekoč našel v njej še tleča smodnikova zrnca. Jaz sem tedaj ukrenil, da se topič (možnar) po vsakem strelu popolnoma izčisti, oziroma osnaži; svetujem pa vsakemu, ki ima opraviti pri streljanju, naj pregleda in osnaži topičevo votlino po vsakem strelu, naj se to zgodi tako hitro, da se nič ne zamudi.

Šentjurij ob južni železnici, 4. julija 1899.

Dr. Ipavie.

Poročila o sadni letini.

Lipsko, dne 19. julija 1899. Po dozdajšnjih pozvedbah kaže se, da bo sadna letina v kraljestvu Saksonskem letos taka-le: jabolk srednje do malo, hrušek malo, češpelj in sliv istotako, črešenj, višenj in breskev srednje do malo, marelic prav malo. Jagodičja (kosmulj in rudečega grozdjčja) obilo, malin in jagod obilo do srednje, robidnic in borovnic obilo, orehov in lešnikov srednje do malo. Po

celem nemškem cesarstvu bo letošnja sadna letina prav neugodna. Izvzemši maline bo vsakega drugega sadja letos manj nego ga je bilo v zadnjih šestih letih.

Vratislav, 22. julija. Mokra pomlad in hladno vreme je zelo neugodno uplivalo na cvetenje drevja, kakor tudi na razvoj sadja. V Šleziji, kakor na Nemškem sploh, pečkasto sadje prav slabo kaže, tako hruške kakor jabolka obetajo

le zelo pičlo letino. Malo boljše so nadeje glede koščičastega sadja. Slive so prav dobro uspevale in obetajo povoljne pridelke. Cene pa so take-le: 1 liter črešenj 20 do 40 vinarjev, 1 liter kosmulj 20 do 40 vinarjev, 1 liter jagod 70—80 vinarjev, 1 liter rudečega grozdjiča 30—40 vinarjev, 1 funt hrušek 60 vin., 1 funt marelic 60 vin., 1 breskva 25 vin.

Vratislav. V Gornji Šleski je bila in bo sadna letina v tem letu najslabša. Okoli Nise in Grotkova bo nekoliko povoljnija. V osrednji Šleski kažejo kraji na severni strani od Vratislava (Olešnica, Trebnica, Obernik) še najboljše, dočim obeta doljna Šleska izmed vseh treh delov najugodnejšo letino. Od jabolk se je nadejati dobre letine samo v dolnji Šleski. Hrušek in jabolk pričakovati je dosti, pa le srednje kakovosti. Iz krajev izven Šleske pripeljalo se je v Vratislav malo sadja, zato je primanjkovalo dobrega sadja in cena mu je bila precej visoka. Pripomniti je še vredno, da je bilo na špalirjih sadje zelo redko. Iz Grünberga se poroča, da se je nadejati letos dobre vinske letine. Jagodja, izvzemši kosmulje, je pičlo. Črešnje gredo že h kraju in so zelo drage; višnje stanejo 50 vin. liter, slabše vrste se dobe po 40 vin. Zrelih hrušek (30 do 40 vin.) je še malo, nezrelih za kuho, po isti ceni, je več na ponudbo. Od ranih sliv dobe se še vsake vrste; mirabele stanejo 80 vin. liter.

Karlsruhe, 11. avgusta. Zacimek sadnih popkov, kakor se je to pokazalo že po zimi, bil je pri vseh vrstah sadja obilen in nadejati se je bilo dobre sadne letine. Ali ta ni zavisna samo od zacimka sadnih popkov, ampak največ od vremena v pomladi pred cvetjem in po cvetju; to pa je bilo letos jako neugodno. Vsled solnčnega in toplega vremena meseca svečana do sredi sušca začelo je sadno drevje, zlasti ranih sadnih vrst, zgodaj odganjati, ter cvetje koščičastega sadja in hrušek imelo se je ravnoker prikazati, ko je 19. sušca potegnil mrzel vzhodni veter in hipoma ustavil ves razvoj. V noči od 21. do 22. sušca padlo je živo srebro v toplomeru do 10. stopinje mrazú, tako da je v toplih legah koščičasto sadje, ki je že bilo popolno v cvetju, pozeblo in po drugod, kjer še ni bilo čisto razcveteno, pa tudi škodo trpelo. Koncem sušca nastalo je sicer za malo časa boljše vreme, ali to ni moglo po pozebi več veliko pomagati, zakaj celi mali traven — poglavitni mesec cvetja, — bil je moker in mrzel, in ker je tako vreme trajalo do 5. vel. travna, razdrto je bilo cvetje in ž njim vse nade gledé sadne letine. Le posamezne, pozno cvetoče vrste jabolk so dobro odcvetele in obetajo srednjo letino. V obče je letos od koščičastega in pečkastega sadja pričakovati pičlo ali celo slabo letino, nasprotno pa je letina jagodja obilna, in kjer se je dobro gnojilo, tudi dobre kakovosti.

Poročila o hmelju.

Žalec, dne 27. julija 1899. (Peto poročilo južnoštajerskega hmeljarskega društva.) Vremenske razmere so nadaljnemu razvoju hmeljeve rastline zelo ugodne. Hmelj je zdrav in brez mrčesa. Obiranje ranega hmelja se ravno kar vrši, spravljanje „Hallerbauerja“ pričelo se bode tekom prihodnjega tedna, „Goldinga“ pa v 2—3 tednih.

Anton Petriček,
društveni tajnik in blagajnik.

Žalec, dne 7. avgusta 1899. (VI. poročilo južnoštaj. hmeljarskega društva.) Rani hmelj je pospravljen in je dal tako glede množine kakor tudi glede kakovosti dovoljen obrodek, ki se je nagloma razpečal. „Golding“ dozoreva in obeta drobnobučkasti, fini pridelek. Obrodek bo približno tolik kakor lansko leto. Pozni hmelj je odcvetel; razvoju bučice škoduje suša, in bati se je, da se ob nje stovitnosti pridelek znatno zmanjša. Natančna cenitev letine je radi tega zdaj še nemogoča.

Anton Petriček,
društveni tajnik in blagajnik.

Fürstenfeld, 30. julija 1899. Vreme je bilo v zadnjem času za hmelj prav ugodno, ali dosti se ni mogel več popraviti. Približno tretji del hmeljnikov imamo lepih, zdravih, med njimi tudi prav lepe, drugo je srednje in slabo. Obiranje pričelo se bo tekom prihodnjih 14 dni.

Sutter.

Fürstenfeld, dne 13. avgusta. Spravljanje hmelja je skoro povsod pričeto. V posamičnih občinah in

v ugodnih legah, kjer meseca maja hmeljniki niso škode trpeli od preobile mokrote, je hmelj lep in tudi prav lep, v drugih slab in prav slab. V obče bo letina slabo srednja. V zadnjih dneh kupoval se je novi hmelj v tem kraju po 150 do 160 gld. 100 kg. Iz raznih poročil se dá sklepati, da se ta cena ne bo dolgo vzdržala.

Sutter.

Št. Jurij ob Taboru, 29. julija 1899. Prvi hmelj je že odposlan. „Golding“ se bode obiral začetkom avgusta. Pozni hmelj je zdaj v cvetju, poletna vročina dobro upliva nanj. Gledé cene prvega blaga se ne more nič določnega poročati. Približno 4 gld. kilo.

Zdolšek.

Št. Jurij ob Taboru, okraj vranski, dne 13. avgusta 1899. „Golding“ je deloma pospravljen. Cena 1 gld. 50 kr. do 1 gld. 70 kr. kilogram. Na pozni hmelj ugodno upliva suho poletno vreme. Letine se je nadejati take, kakor se je že v prejšnjih poročilih povedalo. Obrodek zna biti dober, če bo vreme ugodno.

Franc Zdolšek,
župnik.

Kapla, 10. avgusta 1899. Večinoma nevetrovno toplo vreme z obilno roso po noči je v drugi polovici meseca julija in v prvem tednu avgusta ugodno uplivalo na razvoj tukajšnjih hmeljnikov, ali znatno jih gledé pričakovane letine ni moglo več izboljšati, ker je že bilo prepozno. Obiranje prvega ranega hmelja je končano in

letina se je v obče prav dobro obnesla; srednje rani hmelj se tudi že obira ali pa še dozoreva, te vrste hmelja, zlasti „Golding“, imajo vsled dolgotrajnega suhega vremena drobne bučice, vsled tega je obrodek z ozirom na kakovost sicer boljši, ali po količini manjši nego leta 1898; pozni hmelj ima malo stranskih poganjkov in še ti niso popolnoma razviti, zategadelj je od poznega hmelja letos pričakovati za tretjino manjšo letino nego je bila leta 1898. Prvi rani hmelj, ki je že dovolj suh za prodajo, se je večinoma poslal na Češko in Nemško v komisijonarsko prodajo in le male partije pokupili so domači prekupci po 1 gld. 20 kr. do 2 fl. 1 kg.

Gustav bar. Wittenbach.

Nove knjige.

Kako je ravnati z mlekom? Slovenskim živinorejcem, posebno udom mlekarskih zadrug spisal Milan Ivančič v Tolminu. Tiskala „Goriška tiskarna“ A. Gabršček. Tako je naslov lični, poljudno pisani, 38 strani obsegajoči knji-

žici, ki ima naslikanih tudi več posod in drugih priprav za mleko. Knjižica stane samo 15 kr., 10 izvodov 1 gl. s poštnino vred, in jo vsem, ki imajo opraviti z mlekom, toplo priporočamo.

Objave Raiffeisen.

Raiffeisenova posojilna društva.

Dne 9. aprila 1899 ustanovilo se je Raiffeisenovo posojilno društvo v Laznici ob Muravi, kjer je društvu pristopilo 57 družstvenikov.

Društveni okoliš obsega selsko občino Laznica ob Muravi.

Društveno načelstvo sestoji iz 7 članov, načelnik je gospod K. Lindner, posestnik in župan, nadzorno svetovalstvo iz 9 oseb pod predsedstvom gospoda posestnika Martina Priminger.

Za knjigovodjo in blagajničarja volil je zbor gospoda posestnika Vinko Ebner.

Pristopnine plača vsak društvenik 2 gld., za vsak pravilni delež 10 gld.

Statistika: *a*) Najviši znesek hranilne vloge 2000 gld., *b*) najmanjša hranilna vloga 1 gld., *c*) največe posojilo 300 gld., eventualno 600 gld., *d*) najviša vsota izposojil 3000 gld., *e*) obrestno merilo za hranilne vloge 4⁰/₁₀₀, *f*) obrestno merilo za posojila 5⁰/₁₀₀, *g*) začasna brezobrestnost opravičnih deležev, *h*) zastran odškodnine za trud knjigovodje in blagajničarja ukrepal bode občni zbor po sklepu prvega poslovnega leta.

Uradne vesti.

I z k a z

o živinokužnih boleznih, ki so vladale, oziroma ponehale na Štajerskem v poročevalni dobi od 3. do 10. avgusta 1899.

Vladajo: 1. Garje ovac v občini Klaus (1 planina), koz v občini Unterthal (1 planina) v okraju Gröbming in kónj v občinah Schildbach (1 hlev), Wörth (2 hleva) v okr. Hartberg.

2. Šumeče bule goved v občini Wörschach (2 planini) v okraju Gröbming.

3. Rudečica prasičev v občinah Braslovče (1 hlev) v celjskem okraju; Bluman (1 hlev), Feldbach (3 hlevi), Hobenbrugg (6 hlevov), Kornberg, Leitersdorf, Perlsdorf (po 1 hlev) v okraju Feldbach; Eggenberg, Raaba (po 1 hlev) v okraju okolica Gradec; Durnberg, Gaal (po 1 hlev), Šmarje (3 hlevi) v okraju Judenburg; Donawitz (2 hleva), Št. Peter (2 hleva), Proleb (1 hlev), Trofaiach (2 hleva) v okraju Leoben; Selnica (1 hlev) v mariborskem okraju; Oberwölz (2 hleva), Schöder (1 planina), Tratten (4 hlevi) v muravskem okraju; sv. Rok (1 hlev) v ptujskem okraju; Salla (1 hlev) v okraju Voitsberg; sv. Ruprecht (1 hlev) v okraju Weiz.

4. Svinjska kuga v občinah Gradec (1 hlev)

v okr. mesto Gradec; Aflenz (1 hlev), Marijino Celje (2 hleva), Pernegg (1 hlev) v okraju Bruck ob M.; Fohnsdorf, Obdach, Obdachegg (po 1 hlev) v okraju Judenburg; Donawitz, Leoben, sv. Mihél (po 1 hlev) v okr. Leoben; Račje (1 hlev) v mariborskem okraju; Hajdina (3 hlevi), Jurovec, Središče (po 1 hlev), Brestovec (2 hleva) v ptujskem okraju; Mostec, Lastnič (po 1 hlev), sv. Peter pod sv. gorami (3 hlevi), Podčetrtak (1 hlev), Žakot (2 hleva) v brežiškem okraju. — Tu bodi povedano, da po vseh teh po svinjski kugi okuženih hlevih ni nobene svinje več in so bili ti hlevi razkuženi.

Ponehala je: 1. Rudečica svinj v občinah Fische, Mühlendorf v okraju Feldbach; Irnding v okraju Gröbming.

2. Svinjska kuga v občinah Mettersdorf v okraju Deutschlandsberg; Judenburg v okraju Judenburg; Traguč v mariborskem okraju.

V Gradcu, 11. avgusta 1899.

Tržna poročila.

Graško tržno poročilo

od 8. do 14. avgusta 1899.

Govedina, 50 kil živa teža gld. 14·50 do 16—; teletina 58—80 kr.; svinjetina 64—90 kr.; špeh sveži 64—72 kr.; po-vojeni 64—72 kr.; surovo maslo gld. —80 do 1·40; goveje maslo gld. 1— do 1·20; žmavec 60—68 kr. za 1 kilo.

Sejm za seno in slamo od 31. julija do 5. avgusta 1899. Na 63 vozeh bilo je 541 meterskih centov sena in na 89 vozeh 353 meterskih centov razne slame. Bil je bolje obiskan kakor pre-tečeni teden. Seno, sladko gld. 2— do gld. 2·60, kisló gld. 1·90 do gld. 2·50. Ržena slama gld. 1·50 do gld. 1·85, pše-nična slama gld. 1·50 do gld. 1·80, ovsena slama gld. — do gld. —.

Živinski sejm bil je dne 10. in 11. avgusta 1899. Prignali so 414 volov, 127 bikov, 404 krav, 134 živih, 811 zaklanih telet, 1193 svinj, 30 glav drobnice, — konj.

Prodali so na Spodnje Avstrijsko: — vola, 29 bikov, 18 krav; v gorenji Štajer: 67 volov, 7 bikov, 51 krav, — teleta; na Predarlško: 15 volov, 26 bikov, 37 krav, 17 telet; na Nemško: 16 volov, 4 bike, 14 krav; na Švicarsko: 24 volov, 10 bikov, — telet; na Solnograško: 17 volov, — bika, 12 krave, — telet; na Ogersko: 16 volov.

Hmelj.

50 kilogr. Blago Žateško mestno 1898 125—130gld., deželno (okrajno) 125—130gld., deželno (okrožno) 120—125 gld.; Ošavsko rudeče 110—115 gld., zeleno 100—105 gld.

Tržne cene na Štajerskem, drugod v Avstriji in na Ogerskem.

Mesto	Pšenica	Rž	Ječmen	Oves	Koruza	Proso	Ajda	Bob	Seno	Slama za posteljo	Slama za nastel	Slama za klajo	Slama sploh
	za 100 kil												
	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.
Celje	9 10	7 —	8 —	8 —	6 —	6 —	10 —	8 —	2 20	1 50	1 10	—	—
Ormož	9 —	6 —	6 —	6 50	5 50	6 —	8 —	5 —	3 —	2 40	2 —	—	—
Gradec	9 20	7 25	7 50	6 90	5 70	6 30	8 50	9 —	—	—	—	—	—
Ljubno	9 —	7 40	6 80	6 50	6 —	—	—	—	2 60	2 —	1 80	—	—
Maribor	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ptuj	8 50	7 —	6 —	6 —	6 —	6 —	8 —	7 50	2 20	2 40	1 40	—	—
Gmunden	9 55	8 25	7 20	6 50	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Celovec	8 50	7 66	—	7 22	6 31	—	—	—	—	—	—	—	—
Ljubljana	10 —	8 —	7 —	6 80	6 —	—	—	—	—	—	—	—	—
Linc	9 50	7 30	—	5 70	6 30	—	—	—	—	—	—	—	—
Budapešt	8 70	6 86	—	5 36	4 73	—	—	—	—	—	—	—	—
Praga	9 75	7 60	—	6 40	6 10	—	—	—	—	—	—	—	—
Salzburg	9 60	7 40	—	7 10	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vels	9 25	7 75	7 25	6 —	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dunaj	8 50	6 97	—	5 66	5 05	—	—	—	—	—	—	—	—

Senjmi na Štajerskem.

Brez zvezdice so navedeni letni senjmi za blago, z eno zvezdico (*) so živinski senjmi, z dvema zvezdicama (**) senjmi za blago in živino.

Dne 26. avgusta: Ljubno* v gornjegraškem okr.; Poljčane (senjem s ščetinovci) v mariborskem okraju; Breg pri Ptuj (svinjski senjem); Brežice (svinjski senjem); Št. Ilj pri Turjaku** v slovenjegraškem okraju.

Dne 28. avgusta: sv. Trojica* v šentlenartskem okraju (Sl. G.); Svičina v mariborskem okraju; Celje*.

Dne 29. avgusta: Žalec v celjskem okraju; Heimschuh* v lipniškem okraju; Orešje** v brežiškem okraju; Muta** v marenberškem okraju; Fürstenfeld (senjem s hmeljem); Poljčane** v slovenskobistriškem okraju; Št. Peter ob Ottersbachu** v cmureškem okraju; sv. Filip** v kozjanskem okraju.

Dne 30. avgusta: Hajdina* v ptujskem okraju; Imeno (senjem s ščetinovci) v kozjanskem okraju.

Dne 31. avgusta: Breg pri Ptuj (svinjski senjem); Gradec (senjem z govedi).

Dne 1. septembra: Spodnja Polskava (svinjski senjem) v slovenskobistri-

škem okraju; Arnoče** v šoštanjanskem okraju; Gradec (senjem z govedi in konji).

Dne 2. septembra: Št. Ilj**; Poljčane (svinjski senjem) v mariborskem okraju; Trnovec (sv. Bolfank)** v ptujskem okr.; Planina** v sevniškem okr.; Brežice (svinjski senjem).

Dne 3. septembra: Št. Ilj v mariborskem okraju.

Dne 4. septembra: Gaberje** v lipniškem okraju; Kamnica* v mariborskem okraju; Račje (kramarski, živinski in konjski senjem) v mariborskem okraju; Vuhred* v slovenjegraškem okraju; Maribor, levi Dravski breg (senjem z govedi in konji); Maribor, desni Dravski breg (senjem z govedi in konji); sv. Lovrenc** v celjskem okraju; Zreče** v konjiškem okraju; Zibika** v šmarskem okr. pri J.; Marija Tinsko** v šmarskem okr. pri J.; Mozirje** v gornjegraškem okraju.

Dne 5. septembra: Fürstenfeld (senjem s hmeljem); Radgona*.